

energiavirasto

Ajankohtaista päästökauppamarkkinoilla

Anna-Maija Sinnemaa

Hiilitieto ry:n talviseminaari 16.3.2016

Reilua energiaa

Taustaa: päästökauppa ja viranomaiset

energiavirasto

EU Komissio

Työ- ja elinkeinoministeriö

Energiavirasto

Päästöoikeuksien
huutokaupat

Päästökaupparekisteri

Päästöluvut

päästökauppa-
markkina

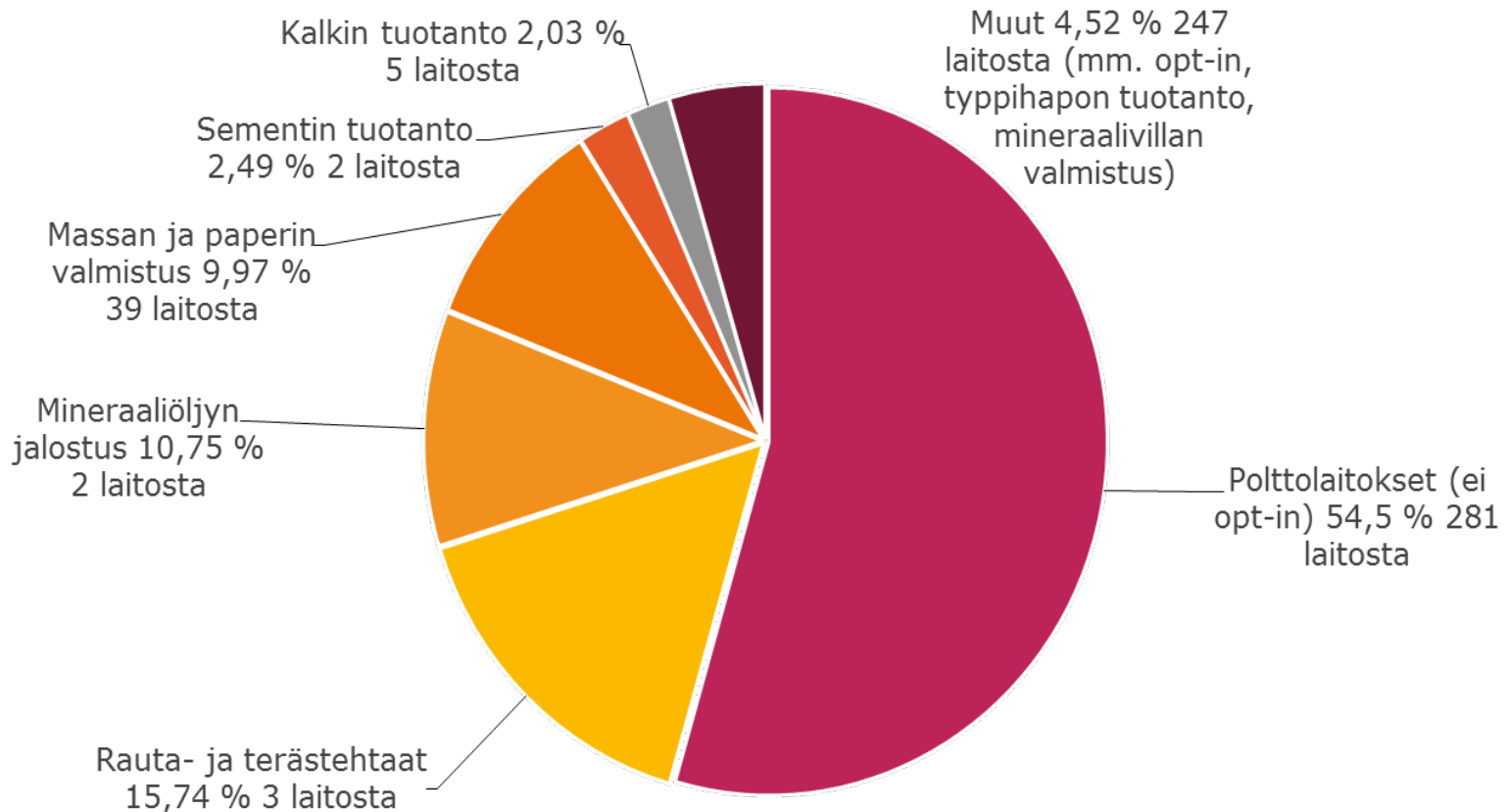
toiminnanharjoittajat

muut markkinatoimijat

Päästökaupan piiriin kuuluvat toiminnanharjoittajat Suomessa

energiavirasto

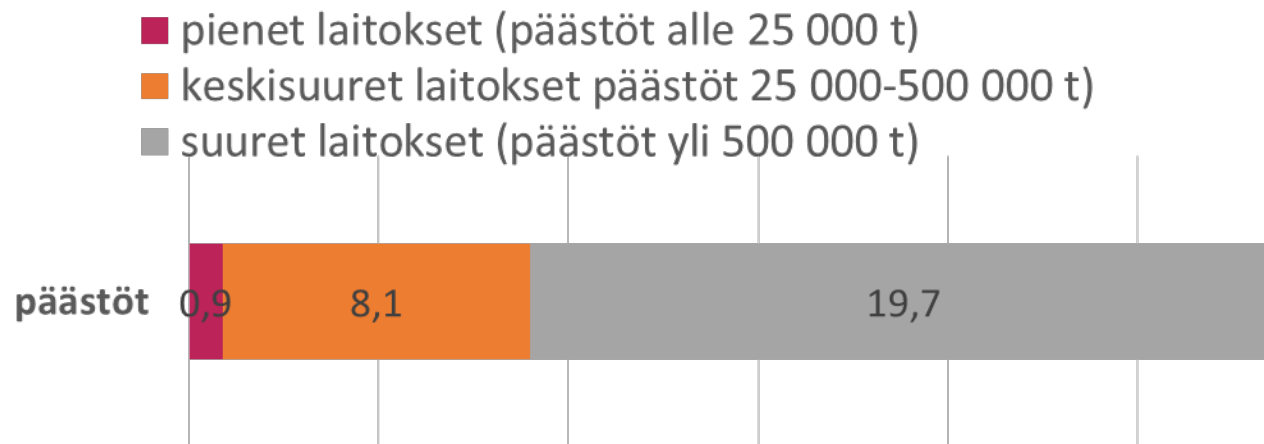
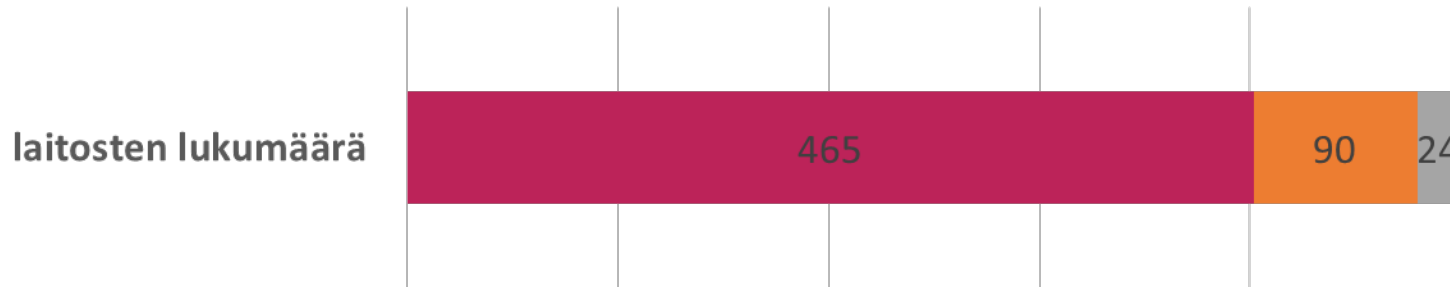
Lentoliikenteen toimijoita lisäksi 7, päästöt yhteensä 0,9 Mt

Suomalaiset toiminnanharjoittajat

energiavirasto

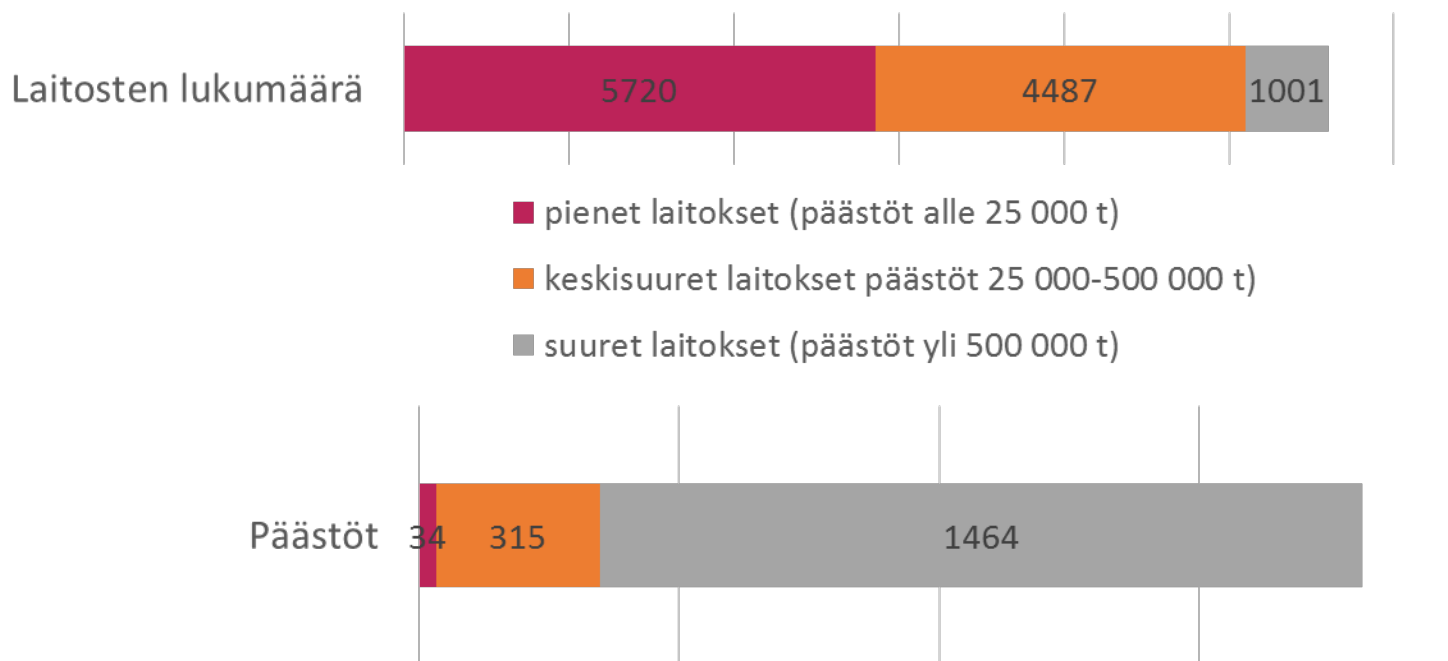
- Yrityksiä 190, laitoksia 579, kokonaispäästöt noin 29 Mt (2014)

- 10 päästöiltään suurimman yrityksen osuus päästöistä on 63 %

Päästökaupan toiminnanharjoittajat EU:ssa

- Laitoksia 11 200, kokonaispäästöt noin 1,8 miljardia tonnia (2014)
- Kattavuus noin 45 % EU:n kasvihuonekaasupäästöistä

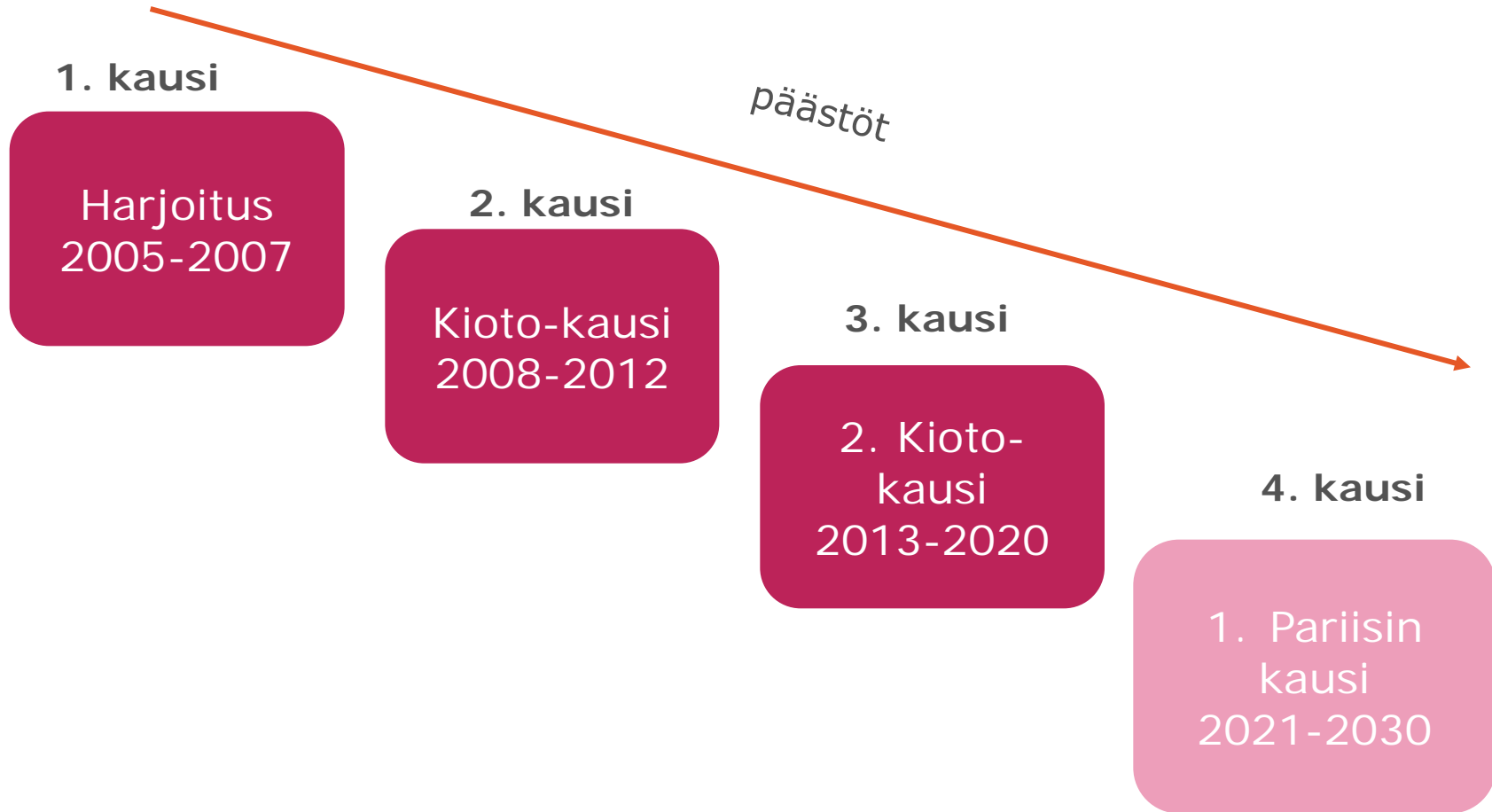

- 10 suurimman laitoksen päästöt 200 Mt vuonna 2014

Päästökauppa kehittyä ja tavoitteet asetetaan kausittain

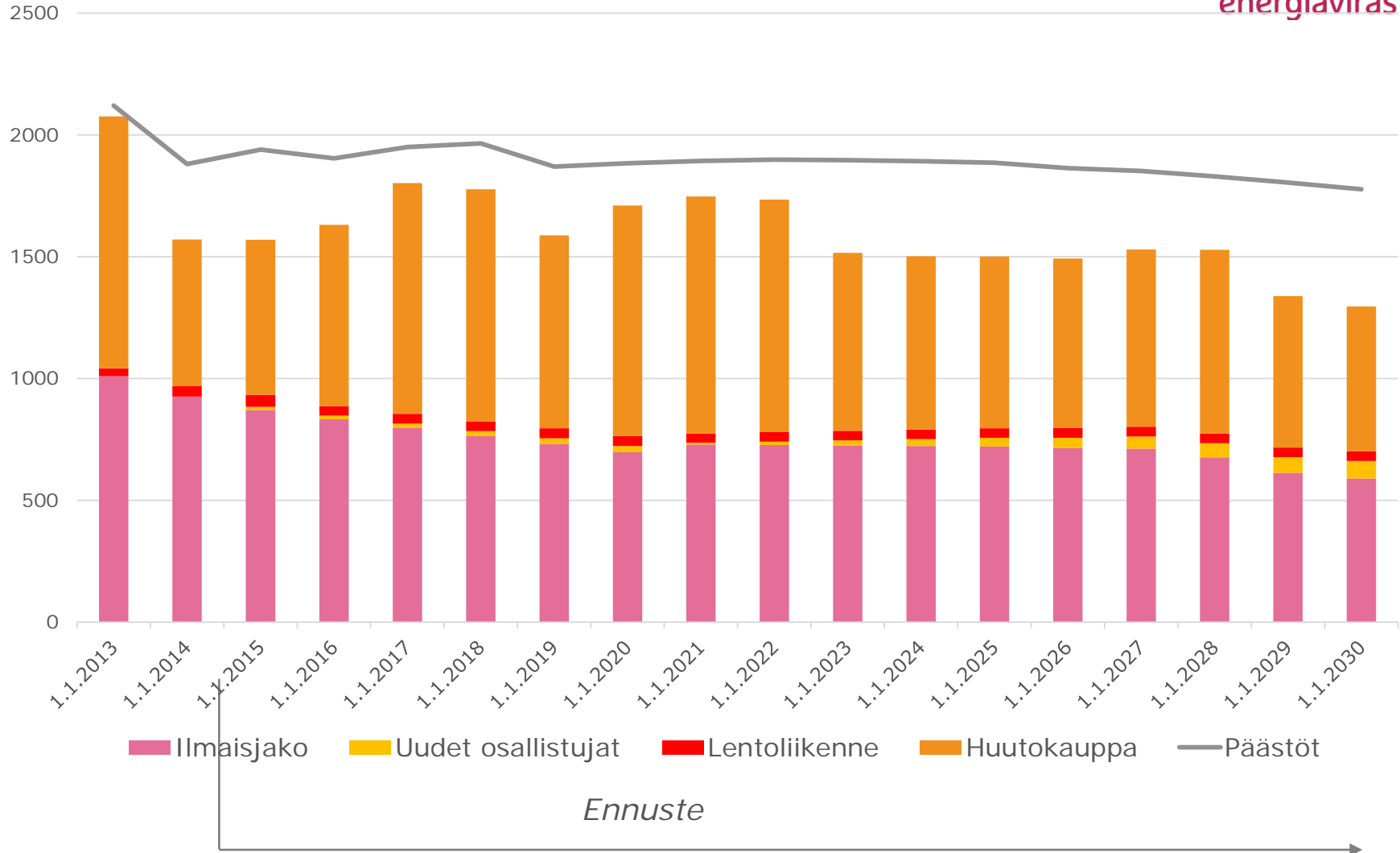
energiavirasto

Vuosittaiset päästöt vs. jaettava päästöoikeuksien määrä

energiavirasto

Lähde: Reuters

Päästökaupan iso haaste: ylijäämää yhden vuoden päästöjen verran

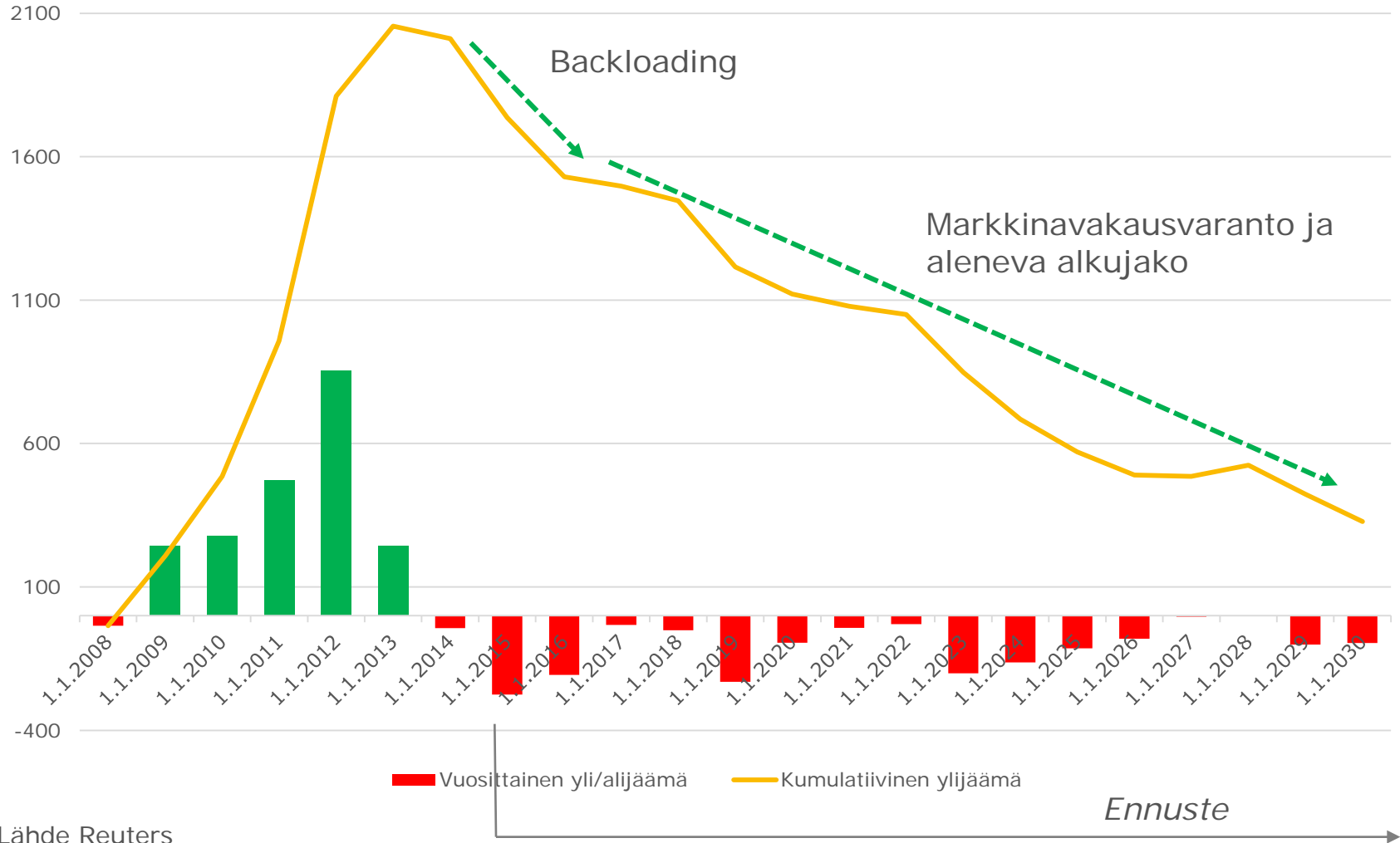
energiavirasto

- **Haaste:** kuinka päästökaupan vaikuttavuutta lisätään kun markkina on ylijäämäinen ja päästöoikeuden hinta alhainen?
- **Työkalut:**
 - Vuosien 2014-2016 **huutokaupattavien päästöoikeuksien määrää leikataan** ja siirretään markkinavakausvarantoon
 - Vuosittain **kiristytvä alkujako**
 - **Markkinavakausvarantoon** tullaan siirtämään vuosittain suhteellinen osuus ylijäämästä

Työkalut purevat hitaasti, markkina ylijäämäinen vielä pitkään:

energiavirasto

Lähde Reuters

Markkinavakausvaranto– miten toimii?

- Tavoitteena leikata ylijäämää pois markkinoilta sekä lisätä sopeutumiskykyä suhdannemuutoksiin
- **Korjausliike tehdään pienissä** erissä jotta markkinahäiriöiltä vältytään
- Mekanismi pähkinänkuoressa:
 - Komissio arvioi ja julkaisee vuosittain arvion ylijäämän suuruudesta (ensimmäinen jo 2017)
 - **Vuodesta 2019 lähtien** vuosittain huutokaupattavaa päästöoikeuksien määrää tullaan leikkaamaan määrä, joka vastaa 12 % kahden vuoden takaisesta ylijäämämäärästä
 - Leikattu osuus siirretään varantoon
 - Huutokaupattavaa määrää leikataan vuosittain kunnes ylijäämä markkinalla on alle 833 Mt (yläraja)
 - Kun ylijäämä alittaa 400 Mt (alaraja), vapautetaan reservistä vuosittain 100 Mt takaisin markkinoille
- Vuosina 2014-2016 alkujaosta leikattava päästöoikeudet (backloading)siirretään suoraan varantoon

Päivän postitiivinen: itse päästökauppamarkkina toimii

- Kaupankäynti ja kaupankäyntipaikat vakiintuneita
- Keskittynyt isoimpiin pörsseihin: ICE ja EEX
- Päästöoikeuksia huutokaupataan viikoittain noin 14 miljoonaa
- Johdannaistuotteet

Lähde Reuters

Vaikuttaako Pariisin sopimus EU:n päästökauppaan?

energiavirasto

Vastaus: **Ei välitöntä vaikutusta**

Päästöoikeuden hinta määräytyy lyhyen aikavälin vaikuttimien kuten sään ja energiahyödykkeiden hintojen perusteella.

mutta vaikutukset voivat realisoitua pidemmällä aikavälillä:

- Sovittu pitkän aikavälin päästövähennystavoite on erittäin kunnianhimoinen, jo ennen Pariisia EU:n visio oli -80 % vähennystavoite 2050 mennessä
- Pariisissa sovittu sykli tarkastella tavoitteita uudestaan viiden vuoden välein voi tarkoittaa myös kiristyviä tavoitteita päästökauppaan?
- Tavoitteiden kiristyessä tarve kansainväliselle yhteistyölle ja joustomahdollisuuksille arvioidaan uudelleen?
- Pariisin sopimuksessa sekä "topdown" että "bottomup" -elementtejä:
 - YK:lla vahva rooli päästötavoitteiden seurannassa, maat ovat velvoitettuja raportoimaan YK:lle toimistaan
 - Käytännön toimet ovat kansallisessa päätännässä -> EU:ssa osa toimista kansallisia, osa yhteisiä, haasteena kuinka välttää ohjauskeinojen päällekkäisyys ja toisiaan heikentävä vaikutus
 - Yksityisen sektorin roolin merkitys
- Olemassa olevien puitteiden (kuten rekisterijärjestelmä, hankemekanismi) ainakin osittainen hyödyntäminen?

Ajankohtaista lähiaikoina

- Päästökaupan sääntöjen päivittäminen vuosille 2020-2030
- Lentoliikenteen päästökaupan tulevaisuus
- Sveitsin ja EU:n päästökauppojen linkittyminen
- Päästöoikeuksista rahoitusvälineitä
rahoitusmarkkinalainsäädännön uudistumisen myötä

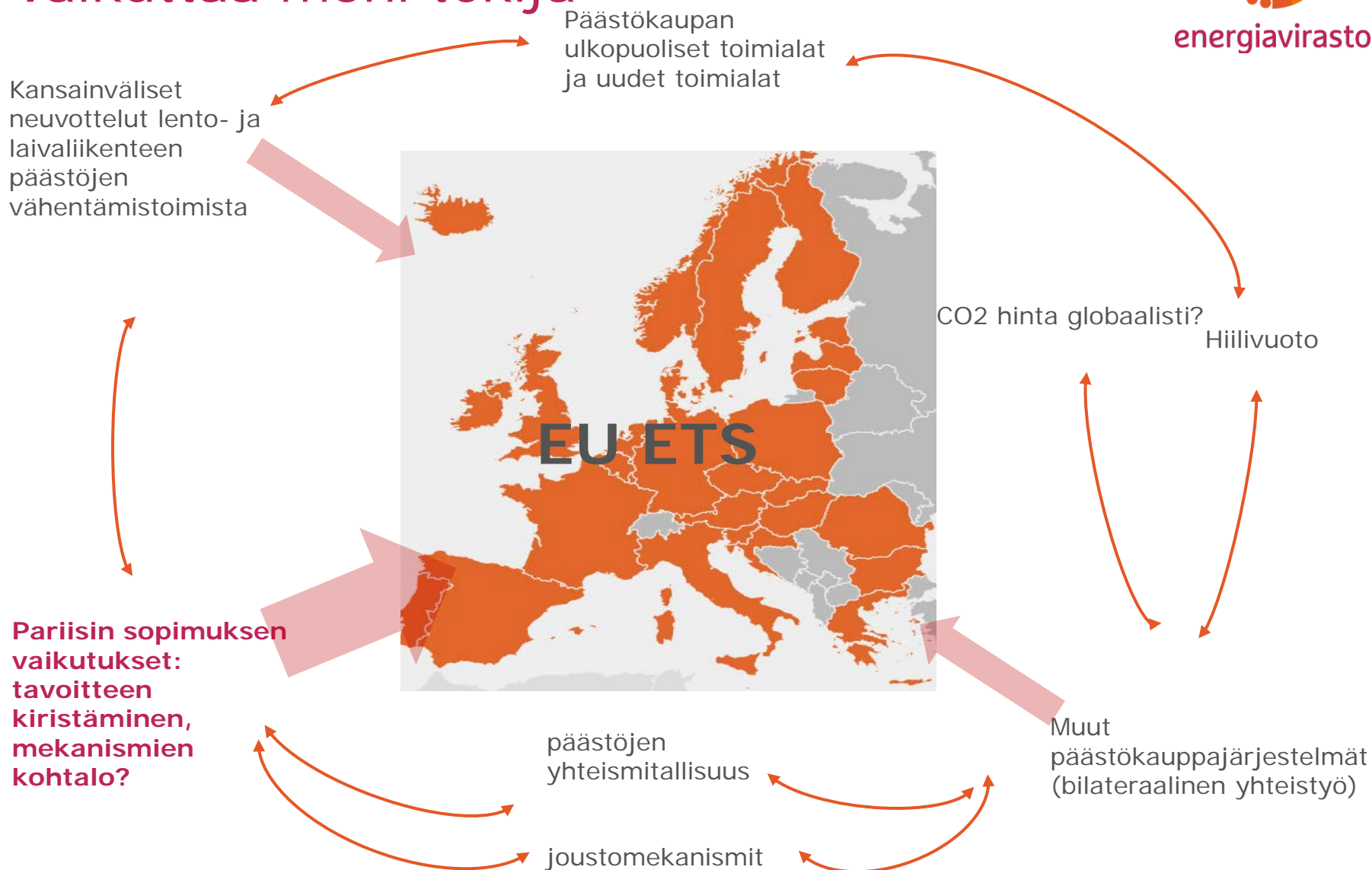
Juuri nyt:

- Päästöjen raportointi ja päästöoikeuksien palautus vuodelta 2015

Tulevaisuudessa päästökauppaan voi vaikuttaa moni tekijä

energiavirasto

Päästökauppa toimii osittain.....

- Toimiva markkina: vakiintuneet kaupankäyntipaikat, volyymit ja tuotteet
- Päästöjen raportointi ja päästöoikeuksien palautus
- Päästövähennystavoitteet saavutettu

mutta isona haasteena:

- Kuinka ohjausvaikutusta puhtaampaan teknologiaan vahvistetaan
 - Aikajänne
 - Muut ohjauskeinot ja kansalliset toimet
 - Alkujaon määrittelyyn dynamiikkaa?

Kiitos!

Anna-Maija Sinnemaa

anna-maija.sinnemaa@energiavirasto.fi

energiavirasto